

**UCHWAŁA NR VI/30/19
RADY GMINY NOWOSOLNA**

z dnia 7 lutego 2019 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, poz. 1000, poz. 1349, poz. 1432 i poz. 2500) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, poz. 1490 i poz. 1669) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowosolna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2019 roku.

Przewodnicząca Rady Gminy Nowosolna

Małgorzata Kamińska-Bruszewska

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019

I. WPROWADZENIE

Podstawowymi priorytetami Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Działania i realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii będzie prowadzona przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej w szczególności poprzez działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych, ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych w tym zakresie.

Rada Gminy Nowosolna, dostrzegając zagrożenia funkcjonowania społeczności lokalnej wynikające z nadużywania narkotyków oraz środków psychoaktywnych przyjmuje niniejszy Program jako wytyczne wiążące władze gminy i jednostki organizacyjne gminy do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień, poprawą stanu zdrowia, bezpieczeństwa i kultury życia mieszkańców gminy Nowosolna.

Podstawa prawna Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
2. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 (Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 – Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

Adresaci programu:

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy gminy Nowosolna, a w szczególności dzieci i młodzież szkolna, rodziny dotknięte problemem narkomanii, osoby uzależnione od środków psychoaktywnych.

Realizatorzy programu:

Realizatorem programu jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA). Skuteczna realizacja tego programu opiera się na współpracy z poniżej wymienionymi instytucjami: Ośrodkiem Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna (OPS), Policją, Punktem Informacyjno - Konsultacyjnym, Zespołem Interdyscyplinarnym w Gminie Nowosolna, szkołami z terenu Gminy Nowosolna, Gminno Parkowym Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie (GPCKiE), świetlicami środowiskowymi z terenu Gminy Nowosolna.

II. DIAGNOZA PROBLEMU NARKOTYKOWEGO W GMINIE NOWOSOLNA

Na zlecenie gminy Nowosolna w październiku i listopadzie 2018 r. przeprowadzono badanie pn. Diagnoza problemów społecznych gminy Nowosolna. Badanie przeprowadził Krajowy Ośrodek Kształcenia Edukacji z Krakowa.

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw mieszkańców względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego oraz zjawiska przemocy i cyberprzemocy. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie czterech komplementarnych badań, zrealizowanych wśród czterech grup społecznych: dorosłych mieszkańców gminy, uczniów uczęszczających do szkoły podstawowej i gimnazjum oraz sprzedawców alkoholu. W badaniach zastosowano triangulację technik badawczych. Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł danych, polegająca na pozyskiwaniu informacji z różnych środowisk. Diagnozę problemów społecznych na terenie gminy Nowosolna rozpoczęto od przeprowadzenia badań wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców. Zostały one wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą metody PAPI (wywiad bezpośredni realizowany przy użyciu papierowej ankiety). Wykorzystana technika badawcza opierała się na bezpośrednim komunikowaniu się ankietera z respondentami, przy wykorzystaniu ustrukturyzowanego narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz

ankiety. W ten sposób przebadano dorosłych mieszkańców. W przypadku uczniów zastosowano badanie ankietowe za pomocą ankiety internetowej (CAWI).

W badaniu łącznie wzięło udział 387 osób (100 mieszkańców, 279 uczniów oraz 8 sprzedawców alkoholu). Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Jak wynika z zebranych danych, 10% ankietowanych dorosłych zażywało jednokrotnie narkotyki. 7% kilka razy w roku, 5% codziennie lub prawie codziennie, a aż 76% osób nie zażywa żadnych środków psychoaktywnych.

Osoby, które zażywały środki psychoaktywne najczęściej stosowały leki (38%), marihuanę (29%), środki nasenne (21%), amfetaminę (17%) oraz LSD (13%). Jako powodów sięgania po wyżej wymienione substancje, respondenci wskazywali: 38% by załagodzić stres, 29% dla chęci lepszej zabawy, 21% z braku konkretnego powodu oraz 17% dla towarzystwa.

Analizując dostępność narkotyków w gminie Nowosolna, można zauważyć, iż większość mieszkańców nie ma wiedzy na temat dostępności tych substancji w gminie (62%), 30% osób uważa, że są łatwo dostępne. 4% ankietowanych odpowiedziało, że w gminie narkotyki są trudno dostępne, zaś kolejne 4% osób twierdzi, że są całkowicie niedostępne.

Podobnie wygląda dostępność dopalaczy z punktu widzenia mieszkańców. Większość osób nie ma wiedzy na temat (71%). Te środki są łatwo dostępne dla 22% mieszkańców, trudno dostępne dla 5% mieszkańców oraz całkowicie niedostępne dla 2% ankietowanych.

Zdecydowana większość respondentów również nie zna miejsc, gdzie można kupić substancje psychoaktywne (60%). Osoby, które znają takie miejsca, wskazywały m.in. na: dyskotekę (15%), w szkole lub przed szkołą (9%) oraz, że znają konkretną osobę, która sprzedaje narkotyki (9%).

Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży - 94% chłopców oraz 97% dziewczyn nigdy nie próbowało substancji psychoaktywnych. Niepokojący jest fakt, iż pomimo dużego procentu osób, które nie miały styczności z narkotykami, istnieje jednak niewielka ilość uczniów, którzy ten kontakt mieli.

Pomimo niewielkiego zainteresowania środkami psychoaktywnymi wśród uczniów, należy przyrzeć się, w jakim wieku dzieci w tej grupie zdecydowały się na spróbowanie narkotyków. 100% dziewczyn oraz 75% chłopców zażyło narkotyk w wieku między 14, a 16 rokiem życia. Niepokój wzbudza fakt, iż 13% chłopców po raz pierwszy zdecydowało się na tę formę spędzenia wolnego czasu już w wieku 8-10 lat, natomiast kolejne 13% chłopców zażyło pierwszy raz narkotyki w wieku 11-13 lat. Fakt ten powinien zwrócić uwagę na dostępność środków odurzających w naszym społeczeństwie.

Wśród młodych kobiet najpopularniejszymi rodzajem zażytej substancji były: marihuana i haszysz (60%) oraz inne formy konopi (40%), zaś wśród chłopców marihuana (35%).

Niezwykle ciekawe wydaje się to skąd uczniowie biorą tego typu substancje, skoro są one prawnie zabronione. Jednak jak wynika z odpowiedzi uczniów, zdobycie substancji psychoaktywnych nie jest niemożliwe. Znaczna liczba dziewczyn deklaruje, że zdobyły narkotyki od obcej osoby (29%), 14% dostało narkotyki od koleżanki lub kolegi, a kolejne 14% z nich nie wie skąd wzięło takie substancje. Najpopularniejszą odpowiedzią wśród chłopców również była odpowiedź, że otrzymali narkotyki od obcej osoby (31%), następnie dostali narkotyki od kogoś, kogo znali ze słyszenia, ale nie znali osobiście (19%).

Ciekawym wydaje się także fakt, z jakiego powodu uczniowie sięgają po środki uzależniające. Z udzielonych odpowiedzi wynika, iż dziewczyny m.in. głównie próbują narkotyków z chęci dobrej zabawy (33%), z ciekawości (50%) oraz by odczuć przyjemność i relaksację (17%). Natomiast chłopcy m.in. spróbowali zakazanych substancji z powodu: ciekawości oraz by dobrze się bawić (po 33%).

Zdecydowana większość uczniów, bo aż 75% chłopców i 79% dziewczyn nie zna miejsc w których można zakupić substancje psychoaktywne. 5% chłopców, oraz 3% dziewczyn zna konkretną osobę, u której można zdobyć dopalacze i narkotyki. „W innych miejscach” uczniowie wymieniali, iż powyższe substancje można kupić w sklepach spożywczych.

Pocieszający jest fakt, iż uczniowie świadomi są szkodliwości narkotyków. Aż 79% uczennic oraz 78% uczniów uważa, że narkotyki są zdecydowanie szkodliwe, natomiast 8% chłopców oraz 10% dziewczyn, że są raczej szkodliwe.

Uczniowie również byli zgodni, jeśli chodzi o szkodliwość dopalaczy. 81% chłopców oraz 85% dziewczyn stwierdziło, że zdecydowanie są one szkodliwe. Uczniowie w większości przypadków świadomi są również negatywnych konsekwencji stosowania używek.

REKOMENDACJE

·Działania profilaktyczne na terenie gminy powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny one ograniczać się jedynie do środowiska szkoły – uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty. Zdecydowanie korzystnym działaniem jest edukowanie mieszkańców poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe oraz kierowanie działań do młodszych uczniów w celu kształtowania prawidłowych postaw oraz świadomości względem istniejących zagrożeń społecznych.

·Inną formą działań korzystnie wpływających na poprawę skuteczności i efektywności prowadzonych działań profilaktycznych jest inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze uzależnień, oprócz podnoszenia kompetencji i kwalifikacji kadry specjalistów rekomenduje się również angażowanie tych podmiotów w prowadzone kampanie społeczne i działalności edukacyjne na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.

·Badanie pokazało dużą rolę telewizji oraz Internetu w kształtowaniu postaw i opinii względem substancji odurzających, co powinno być wskazówką do opracowania działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach. Naturalnym środowiskiem młodych ludzi w czasach współczesnych jest Internet, dlatego warto spróbować dotrzeć do najmłodszych grup właśnie w ten sposób.

·Działalność nastawiona na integrację międzypokoleniową społeczności lokalnej poprzez imprezy kulturowe, koła zainteresowań, zajęcia umożliwiające wymianę doświadczeń i umiejętności.

·Zapewnienie łatwego dostępu do źródeł informacji, przeznaczonych dla osób szukających wsparcia, dotkniętych problemem uzależnień i/lub przemocy.

·Współpraca z mediami jest ważnym elementem budowania społecznego poparcia dla działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz edukacji społecznej.

III. CEL PROGRAMU

Ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez mieszkańców gminy Nowosolna.

Cele szczegółowe:

1. zapobieganie powstawaniu problemów narkomanii;
2. promowanie właściwych postaw wobec uzależnienia od narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych;
3. podnoszenie świadomości, wrażliwości i reagowania społecznego w zakresie zagrożeń związanych z wystąpieniem narkomanii;
4. udzielanie pomocy osobom w przypadku pojawienia się problemu narkomanii.

Warunkami niezbędnymi do osiągnięcia wyżej wymienionych celów są:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem oraz udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej;
2. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, skierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
3. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
4. udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, jak i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

IV. ZADANIE DO REALIZACJI

Zadanie 1: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem oraz udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej

LP	METODY REALIZACJI	WSKAŹNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATOR	TERMIN
1.	Zapewnienie ciągłości funkcjonowania Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych	ilość osób korzystających z pomocy psychologa, liczba przeprowadzonych konsultacji	Psycholog zatrudniony w Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym	1.01.2019 – 31.12.2019
2.	Szerokie informowanie społeczeństwa o możliwościach korzystania z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od środków psychoaktywnych	ilość rozdystrybuowanych materiałów informacyjnych, liczba publikacji dot. funkcjonowania punktu konsultacyjnego	GKRPA, OPS	1.01.2019 – 31.12.2019

Zadanie 2: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, skierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo- rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych

Powyższy cel realizowany jest poprzez:

profilaktykę uniwersalną – której działania ukierunkowane są na całą populację, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka wystąpienia problemu narkotykowego, czy też innego zaburzenia. Metody profilaktyki uniwersalnej obejmują między innymi następujące działania: organizacja konkursów, koncertów, kampanii;

profilaktykę selektywną – której działania skoncentrowane są na jednostkach i grupach zwiększonego ryzyka. Ten rodzaj profilaktyki jest niezbędnym narzędziem pomocy osobom, które znajdują się w trudnej sytuacji społecznej, rodzinnej, środowiskowej, przez co narażone są w większym stopniu na ryzyko powstania problemów związanych z uzależnieniem bądź innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Profilaktyka selektywna realizowana jest poprzez: dostarczanie informacji w obszarze ryzyka, związanego z używaniem substancji psychoaktywnych, poradnictwo indywidualne i rodzinne;

profilaktykę wskazującą – działania tego rodzaju profilaktyki adresowane są do grup i jednostek, znajdujących się w skali wysokiego ryzyka, gdzie można zaobserwować pierwsze symptomy świadczące o nadużywaniu narkotyków bądź inne przejawy mogące przyczynić się do wykluczenia społecznego. W ramy tych działań wpisuje się szereg możliwości działań edukacyjnych i informacyjnych prowadzonych przez pracowników socjalnych, pedagogów, socjoterapeutów.

LP	METODY REALIZACJI	WSKAŹNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATOR	TERMIN
1.	Zwiększenie dostępności i jakości szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych (organizowanie i finansowanie edukacyjnych programów, warsztatów, spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców)	liczba programów, spektakli liczba osób objętych działaniami	GKRPA, GPCKiE, SZKOŁY	1.01.2019 – 31.12.2019

2.	Organizowanie i wspieranie działań służących rekreacji i zabawie dzieci i młodzieży bez używek, w tym współorganizacja dla dzieci i młodzieży gminy Nowosolna, festynów i pikników profilaktycznych, które promują zdrowy styl życia,	liczba zorganizowanych/ współorganizowanych imprez profilaktycznych, liczba osób biorących udział w wydarzeniach	GKRPA, GPCKiE, ŚWIETLICE, SZKOŁY	1.01.2019 – 31.12.2019
3.	Dofinansowanie dzieciom i młodzieży wyjazdów do kina, teatru na widowiska i filmy z zakresu profilaktyki uzależnień	liczba dzieci objętych wsparciem liczba zorganizowanych spektakli, wyjść do kina/teatru	GKRPA, GPCKiE, ŚWIETLICE, SZKOŁY	1.01.2019 – 31.12.2019
4.	Finansowanie form wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci ze środowisk zagrożonych	ilość dzieci korzystających ze wsparcia	GKRPA, GPCKiE, ŚWIETLICE, SZKOŁY	11.02.2019– 24.02.2019 22.06.2019-31.08.2019
5.	Bieżące funkcjonowanie świetlic środowiskowych dla dzieci	liczba prowadzonych świetlic, liczba dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicowych	ŚWIETLICE	1.01.2019 – 31.12.2019
6.	Wspomaganie kształcenia w dziedzinie profilaktyki wychowawców, nauczycieli, pedagogów, rodziców, itp. (finansowanie szkoleń dla członków GKRPA, nauczycieli, pracowników świetlic)	ilość szkoleń, kursów	FIRMA SZKOLENIOWA	1.01.2019 – 31.12.2019
7.	Zapewnienie materiałów na prowadzenie działalności profilaktycznej, dystrybucja publikacji edukacyjnych w środowisku szkolnym, świetlicach itp. (finansowanie zakupów plakatów, broszur, filmów i innych materiałów edukacyjnych o tematyce profilaktycznej)	ilość zakupionych plakatów, broszur, filmów ilość rozdystrybuowanych materiałów informacyjnych	GKRPA	1.01.2019 – 31.12.2019
8.	Udział gminy Nowosolna w kampaniach społecznych	liczba przeprowadzonych kampanii	GKRPA	1.10.2019 – 31.12.2019

Zadanie 3: Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

LP	METODY REALIZACJI	WSKAŹNIK OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATOR	TERMIN
1.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, placówkami oświatowymi w zakresie realizacji i finansowania działań mających na celu promocję zdrowego stylu życia poprzez kulturę, sport i turystykę z udziałem treści profilaktycznych lub informacyjnych o uzależnieniach	ilość podpisanych umów na wsparcie realizacji działań	GKRPA, ORGANIZACJE POZARZADOWE, SZKOŁY	1.01.2019– 31.12.2019

Zadanie 4: Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja zadania następuje poprzez działalność pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez tworzenie warunków sprzyjających temu celowi, a także poprzez stworzenie kontraktu socjalnego - pisemnej umowy zawartej z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. W uzasadnionych przypadkach ww. zadanie realizowane jest poprzez udzielanie świadczeń socjalnych finansowanych z budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe z budżetu Gminy Nowosolna pochodzące z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.